

ELŐFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre	45 Lei.
Egy óra	15 Lei.

Hirdetések
árakabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemi
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 887.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regala Ferdinánd I. (József tőh.-t) 22.
TELEFON-SZÁM: 104.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, szeptember 4.

Jövedelmi-, vagyon- és hadinyereségadó.

Irta: Dr. Barabás Béla.

Szeptember 12-én újból megkezdj tárgyalását az a felszólamló bizottság, amely az 1920. évre szóló jövedelmi és vagyonadókat, 1919. évre pedig a hadinyereség adókat állapítja meg.

Ezek az adók, valamint az eddig kivetett III. oszt. kereseti adók a melyek 1920., 1921. és 1922. évek re lettek megállapítva, semmi összefüggésben nincsenek az új adótörvényekkel, a melyeket a nagy közönség mindaddig nem ismer.

Sokan úgy vélekednek, hogy miután új adózási rendszer lép életbe, így az eddigi kivetések érvénytelenek. Ez tévedés, mert az új adóvallomások a még eddig meg nem állapított és nem is ismert új adókra vonatkoznak, amde az eddig kivetett adókat az új perceptorként hatják be.

A szeptemberben megállapítandó adók nem új adók, hanem a régiék, azzal, hogy ezeket újabban állapítják meg. Nem valamennyi adóköteles jövedelmi vagyon és hadinyereség adóját tárgyalják most, hanem csak azokat a kik ezen adójukat felmondották, továbbá azokat, a kiknek a kincstár mondott fel végül azokat, a kik mint új adózók külön lettek felhívva vallomástételre. A kik nem mondtak fel s a kiknek a kincstár sem mondott fel, azoknak jövedelmi, vagyon és hadinyereségadója az előbbi évek jogerős kivetése alapján fog 1920. illetve 1921. évek re kivetetni.

Érdekében áll az adózóknak, hogy nézzenek utána a kivetési javaslatoknak, sőt ne mulasszák el a tárgyaláson való részvételt akár személyesen, akár képvisellel, mert ennek elmulasztása súlyos anyagi következményekkel jár.

A tárgyalás nem nyilvános s minden egyes esetben külön-külön tárgyal a felszólamlási bizottság, a hol a javaslatok szemben bizonyítékokkal kell védekezni. Jól tesszik az adózók, ha előbb érdeklődnek a javaslatok iránt már jó előre, hogy idejük legyen bizonyítékaikkal beszerzésére.

Aki a tárgyalást elmulasztja, az ellen a kincstári képviselő javaslatára alapján lesz a jövedelmi vagyon és hadinyereség adó megállapítva. Külön senki sem lesz megidézve, sem értesítve.

Mint hogy ezen adók igen jelentékenyek és súlyosak s mint hogy az igazságos és méltányos kivetés csak úgy lehetséges, ha a kincstári követelésekkel szemben az adózók kimutatják helyzetük valóságát s adófizetői képességük alapját és mértékét, csak helyesen cselekszenek az érdekeltek, ha foglalkoznak ezen őket közvetlenül érintő adóügyekkel.

Az antant jegyzéke a magyar kormányhoz.

(Az osztrák csendőrök megkezdtek az előnyomulást. — Ki szervezte a felkelést?)

BUDAPEST. Illetékes helyen Schöber osztrák kancellár tegnapi beszédével szemben megállapítják, hogy a tárgyalások alkalmával Ausztria kifejezetten hangsúlyozta, hogy katonaságot nem óhajt felhasználni a megszálláskor. Nyilvánvaló, hogy az osztrák kormány kettős játékot üzött, amennyiben más szándékot közölt a magyarokkal, mint az antanttal. Az osztrák kormány mindmáig óvatosan kerülte a pénzügyi kérdésekre vonatkozó komoly tárgyalásokat. A kancellár azzal vádolta a magyar kormányt, hogy türe, vagy nem igyekezett megakadályozni a Nyugatmagyarországon előkészített üzemek kitérését annak dacára, hogy Héjjas és Prónay embereinek felbukkanására figyelmeztette az osztrák kormány. Ez zel szemben megállapítható, hogy Prónay alezredes Nyugatmagyarországon nem fejtett ki tevékenységet, a hadsereg kötelékéből ki vált, zászlóaljja pedig Nyugatmagyarországon az Ostenburg-zászlóaljjal csendőri szolgálatot teljesít, tehát a rendnek fenntartója és nem megbontója. Héjjas pedig tartalékos tiszt, aki a hadsereg kötelékéből régebben kivált és a kormány Nyugatmagyarországról a legrövidebb idő alatt eltávolította. Az események a nyugatmagyarországi lakosság elkeseredésének következményei, bár megengedhető, hogy részben idegen elemek tartózkodtak a kiürített területeken. A magyar kormány azt a barátságos kérés: intézte a budapesti osztrák követhoz, jelölje meg azokat az intézkedéseket, amelyeket a rendezés megakadályozására szük ségesnek tart és biztosította, hogy javaslatait, amennyiben a törvények keretein belül végrehajthatók, elfogadja.

Jegyzék a magyar kormányhoz.

BÉCS. Az osztrák külügyminisztérium közli: A nagykövetség tanácsának végleges döntése küszöbön áll. Ausztriának meg kell őrizni okos, elővigyázatos magatartását, kerülnie kell minden olyan lépést, ami a Magyarország gal szemben fennálló kedvező helyzetet veszélyeztethetné. Az antant biztosította az osztrák kormányt, hogy Burgenlandot a legrövidebb időn belül defakto birtokába veheti.

LONDON. A nagykövetség tanácsa jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, amelyben csodálkozását fejezi ki afelett, hogy a magyar kormány halogattja Nyugatmagyarország átadását. Emlékeztet arra, hogy a baranyai területe

tet már kiürítették, csak azért, hogy Magyarország kívánságának eleget tegyenek. A jegyzék kifejezi azt a reménységet, hogy az átadás tovább nem halasztódik el.

BUDAPEST. A lapok megállapítják, hogy a jegyzék más-ként hangzik, mint ahogyan az osztrákok várták. A jegyzék nem ultimátum és nem teszi felelőssé a magyar kormányt az eseményekért, hanem udvarias óhaj kifejezésével emlékszik meg a dolgokról. A jegyzék azt mutatja, hogy antant-körökben méltányolják a magyar kormány aggodalmait, amikor a második zónát a gazdasági követelések biztosítékául visszatartották.

Lotartoztatott magyar képviselő.

BUDAPEST. Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter tiltakozott az osztrák kormányhoz Scholtz Ödön magyar nemzetgyűlési képviselő letartóztatása és Ausztriába való hurcolása ellen. Tiltakozott továbbá az osztrákok által megszállt területen történt üldözések ellen, amelyek a lakosság elkeseredését fokozzák és az összetűzések megismétlésére alkalmat szolgáltathatnak.

SOPRON. Az itteni tábornoki bizottság kívánságára a stájer-magyar határ mentén az osztrák csendőrség egy angol és egy francia kapitány vezetése alatt megkezdte az előnyomulást. Az előnyomulásban eredetileg a déli osztagoknak is részt kellett volna venniük, de ez elmaradt, mert a fehringi csendőrség erős magyar osztagokkal találta szemközt magát.

SOPRON. A nyugatmagyarországi felkelők egyik vezére a Vasvármegye című lap szerint Egon Imre volt békési főispán, a ki Paraghi Imre nevű barátjával guerilla csapatot szervezett, a melybe loval bevonult önkéntes harcosokat vettek fel.

A luxusadó.

(A tanács-kérdést intéz a miniszterhez.)

Szeptember elsején lépett életbe az új állami luxusadóról szóló rendelet, amely szerint a kávéházi, éttermi, és cukráz dai árakhoz 10, 6 vagy 3 százalékos állami luxus adó számítható hozzá. A kávéházakban és vendéglőkben tudvalevőleg az élelmiszer áraihoz 5 százalékos városi adó és 9 illetve 14 százalékos, mint a kiszolgáló személyzet jövedelme számítható hozzá. A városi tanács na foglalkozott az új luxusadó rendelettel és úgy határozott, hogy kérdést intéz a

pénzügyminisztériumhoz, vajjon az állami adó a kávéházi és éttermi nettó árakhoz számítható-e, vagy pedig a bruttó árakhoz, amelyekben benne van a városi adó és a kiszolgáló személyzet jövedelme is?

Groza miniszter

a koronázás elhalasztásáról.

CLUJ. Groza és Mihali miniszterek tegnap Albajuliáról Clujra érkeztek. Groza erdélyi miniszter a legsürgősebb jelentések meghallgatása után többeket fogadott. A sajtó képviselői előtt nyilatkozott utjáról és kifejtette, hogy ez az ut igazolta a kormány politikáját, amely iránt Erdély népe bizalommal viseltetik. A koronázási ünnepek elhalasztásáról a miniszter a következőket volt szives kijelenteni:

— A koronázást bizonytalan időre el kellett halasztani. Coanda tábornok, a szenátus elnöke, a koronázási munkálatok vezetője megmutatta, az előkészületek még olyan stádiumban vannak, hogy teljességgel lehetetlen a koronázást megtartani. Épületek, így többek között Őfelsége rezidenciája, a muzeum falai még nincsenek felhúva és ha a leggyorsabb idő alatt is készülnének el ezek az építkezések, a tél beállta előtt semmiképpen sem lehetne megtartani a koronázást. Legvalószínűbb, hogy a jövő tavasszal lehet csak a koronázási aktust és az ezzel összefüggő ünnepeket megtartani.

Gábor Andor — megőrült

(Elmegyógyintézetben az emigráció vezére.)

Gábor Andor valamikor tehetséges újságíró volt, csak abba a hibába esett, hogy nagy írónak képzelte magát. Irt kabaré dalokat, verseket, rossz szindarabokat és még rosszabb regényeket. Mind ezt elmézték, mert senkinek sem ártott. Mikor azután Kun Bélaék Budapesten uralomra jutottak, Gábor Andor azt hitte, hogy felvirradt az ő napja is. Az írók népbiztos a vagy mije lett és ő a tehetségtelen osztotta kategóriákba Molnár Ferencet, Herczeg Ferencet és Bródy Sándort. Amikor azután Kunék buktak, ő is jónak látta emigrálni Bécsbe, ahol megállapította a Bécsi Magyar Újságot. Itt azután folytatta eszeveszett támadásait hazája ellen. Akik cikkeit elolvasták, bizonyosak voltak abban, hogy a kusza mondatok nem normális agyból származnak. Most azután egy bécsi távirat arról számol be, hogy Gábor Andor csakugyan megőrült még pedig annyira, hogy be kellett szállítani a steinhofi elmeegógyintézetbe. Előzőleg azonban kilépett a Bécsi Magyar Újság szerkesztőségéből s már ez a ténye is azt igazolja, hogy ölméje meghibbant.

Prónay bíróság előtt.

(Visszaélt a hatálmával.)

Nemrég írta meg az *Aradi Közlöny* budapesti távirat alapján, hogy báró Prónay Pál alezreles kilépett a magyar nemzeti hadsereg kötelékéből. Az akkori távirati jelentés nem adta okát annak, hogy Prónay miért hagyta ott a katonai pályát. Most azután budapesti tudósítónk táviratából kitűnik Prónay elhatározásának tulajdonképeni oka. A sokat emlegetett Prónay nem azért lett civilember, mert megsértette *Rakovszki* István volt nemzetgyűlési elnököt, nem is azért, mert tiszteletlenül viselkedett a magyar nemzetgyűléssel szemben, hanem azért, mert *Korhauser* Lajos tábornok feljelentette szolgálati hatalommal való visszaélés és függelmsértés miatt. Prónay tehát kilépett a magyar hadseregből, de azért megindult ellene a hadbírósi eljárás. A hadbírósi eljárás ma kezdte tárgyalni a volt alezreles porét.

Adó- vagy illeték?

(A háztulajdonosok felterjesztése a kormányhoz.)

Az új lakbértörvény helytelen magyar fordítása valóságos károsítást teremtett Aradon. A magyarra fordított szöveg azt mondja, hogy az adókat a bérlőknek kell fizetniük. A háztulajdonosok azt vitatják, hogy az eredeti szövegben levő *taxe* szó helyes fordítása az *adó*, ezzel szemben a bérlők azon a véleményen vannak, hogy a *taxe* szó illetéket jelent, míg az *adó* szó román elnevezése a *dare*. Ebből a helytelen értelmezésből a legnagyobb zavar keletkezett. Ma azután a Háztulajdonosok Szövetsége felterjesztést intézett a kormányhoz kérve, hogy leiratilag döntse el, vajjon a *taxe*-szó alatt adó vagy illeték értendő?

Megszűnik a bumli.

(Előterjesztés a közlekedésügyi miniszterhez.)

Az Aradi Közlöny több ízben foglalkozott azzal, hogy az Arad és Soborsin között naponként közlekedő úgynevezett bumlivonat beszűntetése milyen hátrányokat idézett elő a város élmezőjében. A CFR. összes vonalaira nézve új menetrendet dolgozott ki, ez azonban — mint utólag kiderült — az illetékes helyi ténnyezők szakvéleményének meghallgatása nélkül készült. Az új menetrend tervezetét a bucurestii központ megküldte az aradi vasutigazgatóságnak is és ekkor az aradi üzletvezetőség meglepetve konstata, hogy az Arad környékbeli forgalmának lebonyolítására szolgáló és a város élmezőjét nagy mértékben előmozdító bumlivonat közlekedését az új menetrend megszünteti. Akkor az aradi vasutigazgatóság álláspontja az volt, hogy az arad-soborsini személyvonatot semmiesetre sem fogja kivonni a forgalomból és addig is, amíg a bucurestii vezérigazgatóság ide vonatkozó új határozata megjön, az aradi kerületi vasutigazgatóság saját hatáskörében továbbra is közlekedtetni a bumlit. Ma azután sajnálatos fordulat állott be az ügyben. A CFR. központja ma hivatalosan értesítette az aradi üzletvezetőséget, hogy a megállapított aradi vasutigazgatóság álláspontja

új menetrendtől semmiféle eltéréseket nem tűr és ezért az arad-soborsini személyvonat további közlekedését sem engedélyezi. Értesülésünk szerint az aradi vasutigazgatóság most a közlekedési miniszterium engedélyezéséhez fog folymodni a személyvonat további forgalomba maradására érdekében, a melyre most annál is inkább szükség lesz, mert az őszi tanév megkezdése után a környékbeli tanulónak nagy része naponta a bumlivonattal jött be Aradra az iskolák látogatására végett.

Irodalom és művészet.

A szeptember 7-én, szerdán szinre kerülő Hattyu előadása már teljesen készen várja a megnyitó előadás bemutatóját. A darabból az előadás naponta próbálnak, hogy a bemutató ugyszólván sugó nélkül kerül szinre. A Hattyu háromszor egymásután bérletfolyamban megy. Csütörtökön délután a rég nem adott Szulamith daljáték kerül szinre Z. Várady Margittal a címszerepben.

* **Cigányprimás.** Sztambul rózsája kerül szinre a Hattyu előadások után. A Cigányprimás címszerepében mutatkozik be Inke Rezső, a fővárosi színházak volt kedvenc művésze, míg László Andor, a Király színház tagja a Sztambul rózsájának Ahmed szerepében mutatkozik be az aradi közönségnek.

* **Az összes hirdett** előadásokra jegyek már válthatók a téli színház napali pénztáránál délelőtt 10-12 és délután 3-5 óráig.

* **A színházi büfé** a jövő szezonban teljesen átszervezve áll a közönség rendelkezésére. A tulajdonos, Goldmann Regina, elsőrendű hideg ételekről és külön italokról gondoskodik, amelyeket maximális áron szolgáltat fel.

* **A Békefi. léle zeneintézetben** Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 7. II. em., a beiratások megkezdődtek.

* **A hegedű- és énektanszakot** új tanerők tanítják a Müttermüller konzervatóriumban.

MŰZI * **Egy baba regénye az Apollóban.** Az élet gyakran produkál bájos és megható történeteket, amelyeknek főszerepeiben mindig az élet értelméről van szó. Az élet, mint egy mesét ismerő leánylétnek állanak, Miksa herceg fogadásból egy nagyon veszedelmes játékot kezd a bájos grizzel, Jolettével. Az eredmény kölcsönös szerelem, amelyet természetesen az öreg herceg ellenéz. Saterne Miksa igaz barátja a szerelmesek mellett, Brtne ellene van és igyekszik őket szerencsétlenül tenni, hogy Jolettétől elérje célját. Mi sem lesz belőle, mert amikor Joletté megfudja, hogy a herceg nem veheti el, öngyilkos lesz s ugyanakkor tönk es a babája, amit a hercegnek ajándékozott. A rendkívül bájos meséjü kép újszerűségével és kiállításának precizitásával és fényével meglepetés a közönség számára. Vasárnap mutatja be az Apolló és hétfőn, kedden tartja műsorán.

* **Vasárnap délután az előadások** az Urániában és Apollóban három órakor kezdődnek.

* **A Kurtizánok előadása.** A katonaság kívánságára betiltott Kurtizánokat bemutatásra engedélyezték. Az Apolló színház október elején fogja a képet velíteni.

* **Új műsor vasárnap az Urániában.** A szerelmi életében kiszámíthatatlan nő tragédiája ez a roppant érdekfeszítő kép, amelyet öt felvonásban mutat be vasárnap az Uránia „Isten veled szerelem” címen. Diaz Cézár két árva

leánynak a gyámja, akik közül az egyik szerelmes egy szegény ifjuba: Morelli Jusztinba. A gyám ellenzi a házasságot, erre Aquaviva Anna megszökök Morelléhez. A lelkiismeretes fiatalember azonban visszaviszi őt családjához. Erre Diaz férjhez akarja adni Annát, ő nem megy, mert — amint kijelenti — Diaz magát szereti. Diaz megsajnálja és szabadsága teljes fermtartása mellett feleségül veszi. Anna boldog. Nem sokáig, mert megfudja, hogy Diaz és a huga kölcsönösen szeretik egymást. Erre egy volt kérojéhez rohan és ott megöli magát. A kép, amelynek érdekességét külön emeli az a körülmény, hogy egy kiszámíthatatlan fordulatokban gazdag jellemrajzot meg, amelyet nagy művészettel alakít Riva Bayme, vasárnap, hétfőn és kedden megy az Uránia műsorán.

Magyarország nem kért határkilgazitást.

(Egy bécsi lap szenzációja.)

BÉCS. A Reichspostnak jelentik Prágából: A magyar kormány azt kérte a legfelsőbb tanácstól, hogy a magyar-cseh határt a tötföldön Magyarország javára 80 kilométernyire megváltoztassa. A legfelsőbb tanács ezt a kívánságot visszautasította.

BUDAPEST. A fenti közléssel szemben a Magyar Hirlap illetékes helyről nyert információ alapján megállapítja, hogy a Reichspost híre valótlán. A magyar kormány a legfelsőbb tanács hoz ezt a kérelmet nem intézhette, mert kizárólag a határmegeállapító bizottságok feladata a hasonló természetű kérdések elbírálására. Természetesen a visszautasításról szóló hír is valótlán.

Nincs többé betörés!

(Angol találmány bemutatása Aradon.)

Ma délután négy órakor Arcadie Giulian helyettes rendőrprefektus, valamint a detektív főnökök és az egész detektívtestület előtt egy betörés elleni és fűjelző készüléket mutattak be. A bemutatást a Telsec angol részvénytársaság romániai igazgatója végezte Adler Str. I. Bratianu (Weitzer-utca) 1. szám alatt levő irodájában. A készülék két igen kis helyet elfoglaló gépből áll melyek egyike roppant erős hangcsengéssel és egy vöröslámpa kigyulladásával jelzi, hogy a biztosított területen tárgyhoz értek hozzá, vagy magának a készüléknek működését próbálták megzavarni. Az apparátust úgy szerkesztették meg, hogy ha a vezető bármely részéhez — is hozzányulnának, az rögtön vészjellet ad. A készülék 8800 leibe kerül. Nagyobb raktárhelyiség területén összesen mintegy 11000 leibért bevezethető a készülék vezetékekkel. Az összes biztosító intézetek az ilyen készülékekkel felszerelt helyiségek biztosításánál 25 százalék kedvezményt adnak. A Telsec romániai igazgatója most folytat tárgyalásokat a bucurestii román biztosító intézetekkel, hogy Románia területére is terjesszék ki ezt a kedvezményt. A készülék négy termométen egybekapcsolásával tüzet is jelez. Az igazgató még néhány napig Aradon marad, hogy az érdeklődőknek az elmés szerkezetű és gyakorlati értékű gépet személyesen mutathassa be.

Sport.

Telepünnepély az ACC sporttelepén

Az Aradi Athletikai Club holtmarosmenti (Str. Colonel Sirbu Török Gábor-utca végén lévő) sporttelepének modern átépítése és berendezése olyan anyagi feladat elé állította a klub vezetőségét, amelyet önjerejéből megoldani nem képes. Szükség van itt arra, hogy a közönség áldozatkészségét igénybe vegye. A klub úgy oldotta meg a kérdést, hogy a közönség a hozott áldozatát nemcsak szórakozásért kapja, hanem az aradi hölgytársadalom által saját költségükön beszerzett és jutányos áron elárulásra kerülő enni és innivalók megvételével is hozzájárul a százezrekbe kerülő építkezéshez. A telepünnepély sportprogramjának kiemelkedő része az aradi legjobb labdarúgó csapatnak, az AMTE-nak mérkőzése az AAC. csapattal. Akik eddig látták a két csapat mindenkor kiérdelmél, azok kellőképpen értékelni tudják ezt a sporttrakciót. Előtte az ATE. old-boy csapatának öreg ágyui játszanak az AAC. vén kakasával, ami elegendő humorral fog szolgálni. Lesz azonkívül sportkabaré és nyílt szinpad Selmeczy Misi, Szabó Gyula, Szegő Lili részvételével, sportfelvonulás. A konferenciát Vásárhelyi Janka, Vajda Zsigmondné és Probst Böske vezetésével mellett nagy hölgygárda rendezi. A bazársátorban olcsó áron árúsítja a különféle tárgyakat Kiss Lajosné, Stenitzer Dezsőné és Burza Kornélné vezetésével működő gárda. Az első ételnemű-sátor Szánthó Gyuláné, Wiltauschek Lajosné és Barlos Jenőné vezeték. Kapható finom virsli, jégbehűtött sör, hideg sült és apró sütemény. A szép leányok egész csapata segítkezik a kiszolgálásban. Otthon készült finom tortákat és cukrászsüteményeket árul az özv. Csüllag Lajosné vezetésével álló sátorban a vezetőség által felkért szép hölgygárda. A fiatalság szórakozásáról Beregszászy Lajosné és Berecz Károlyné a szerencsehalászáttal gondoskodik. Friss gyümölcs és barszerű invenc italok kerülnek elárulásra özv. Kollmanné, Jankóné, Telbiszné és dr. Stauberné vezetésével álló sátorban. Szenzációk lesznek a hideg likörök, ugyanígy pezsgő is lesz kapható egész éjjel. Cigányasszonyoknak és leányoknak dívozó urhölgyek szolgálják ki a cigánysátor vendégeit, a kiket Salacz Dezsőné és dr. Cégkáné fog fogadni a náluk beosztott szép hölgykoszoru élén. Ez a sátor éjjel sem zárul be és minden jó kapható lesz itt. Meleg vacsorát a Dörner Jánosné Martzy Béláné és Schuh Ferencné vezetésével működő halászcárdában fog felszolgálni az AAC. színeibe öltözött lelkes hölgytársaság. Tok és kecsgeből készítik el a halpaprikást kapható lesz azonkívül egész éjjel meleg és hideg sülték tömege. — E sátor reggel felé kedves meglepetéssel készül a közönségnek korhelyhangulatát kielégíteni. Zenét a vaggongyári zenekar és úgkör, valamint két elsőrendű cigányzenekar szolgáltatja. A kedvezőre fordult időjárás megengedi, hogy az elkészített teniszpályákon a tánc reggelig tarthasson. Az ünnepélyen Bloch Janka fog felvételeket készíteni, amelyek másnap a Bloch-cég kirakatában lesznek láthatók, ugyanígy a képeket ugyancsak a jólékony cél javára árúsítani fogják. Mozgalmas képről azonkívül mozifelvételek is készülnek, amit a látogatóknak előre is bejelentünk. Arra a nemes célra való tekintettel, amelyek érdekében ezt a nagyszabású ünnepélyt az AAC. megrendezte kívánatos volna, hogy ma, vasárnap délután 4 órától kezdve minél többen keressék fel a telepet.

H I R E K.

Barabás Béla — Wekerle özvegyéhez.

(Részvétirat a volt magyar miniszterelnök elhunytá alkalmából.)

Nemrég elhunyt Wekerle Sándor volt magyar miniszterelnök családja gyászjelentést küldött Wekerle politikai barátainak többek között dr. Barabás Bélának Arad város volt főispánjának is. Dr. Barabás most a következő kondoleáló iratot intézte Wekerle özvegyéhez:

Nagyméltóságú Özv. dr. Wekerle Sándorné urasszonynak Budapest.

Kegyelmes Nagvasszonyunk! Mélyen meghatva vettük a szomorú családi gyászjelentést a nagy magyar államférfiu, Wekerle Sándor elhunytáról. Egyik kezünk ujjai már sok arra, hogy a magyar nemzet igazi nagy alakjait összeszámoljuk s ezen nagyon kevesek közül tűnt le a legnagyobb, kit egy egész nemzet gyászol kis határain belül és sirat minden magyar széles e nagy világon. A nagy vesztesség súlyából kivesszem a magam részét, mert büszkén dicsekszem az ő nemes barátságának, gyakori megnyilvánulásával. En és feleségem ez uton fejezzük ki gyászos részvétnket s a hervadó virág helyett, mély érzésünk gyenge szavát s kegyeletünk fájó sóhajait menesztiük az ő porait magához ölelő föld felé. Legyen nyugalma esendes, örökálmán szép! Kezeit esőkolja készsége hive. Arad, 1921 aug. 31. Dr. Barabás Béla Arad város volt főispánja.

— **A prefektus Bucarestben.** Radu Pancu prefektust a belügyminiszter táviratilag sürgősen Bucarestbe hívta. A prefektus holnap reggel utazik el Aradról.

— **Bejelentési összeírás.** E hó 5-én hétfőn jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Bulev. Regina Maria és Bul. Regele Ferdinand (Andrássy-tér) és (József főherceg-ut.) II. rendőrkerületben: Calea Saguna (Varjasy Lajos, (Teleky-utcától a Marosig.) III. rendőrkerületben: Str. Dorobantilor (Urban Iván-utca). IV. rendőrkerületben: Str. Petru Pipas (Gal László-utca).

— **Amnesztia Baranyában.** Budapest. A magyar hivatalos lap mai száma közli, hogy Horthy Miklós kormányzó kiterjesztette az amnesztiát a felszabadult baranyai területekre.

— **Egy tanár feleségének róm-tette.** Baja. Lukin Sándor baji középiskolai tanár felesége megőrült. A szerencsétlen urasszony csecsemőjét és hét éves leányát a fürdőkádba folytatta. A fia elmenekült.

— **A város továbbra is szedhet adót.** Dr. Angel István polgármester ma közölte az Aradi Közlöny munkatársával, hogy az összes városi adók Aradon ezentul is érvényben maradnak. Az új adótörvények szerint csak a regatbéli városokban függesztik fel a városi adókat, mert ezek a városok a beszedett állami adókból államsegélyben részesülnek. Az erdélyi városoknak adószedési joga azonban továbbra is megmarad.

— **A görögök Angora előtt.** Bucaresti. Az előrenyomuló görög csapatok a tegnapi nap folyamán 60 kilométernyire megközelítették Angorát.

Az aradi diákok pere a sibiui hadbiróságnál.

(Folytatták a kihallgatásokat. — Vége felé közeledik a bizonyítási eljárás.)

(Az Aradi Közlöny sibiui tudósítójától.)

A sibiui hadbiróság előtt most folyó perben kihallgatott aradi diákok vallomásából kiderül, hogy a fiatal emberek nem az a céllal tömörültek az Ifju Magyarok Egyesületében, hogy irredenta politikát üzenek, hanem egyedül és kizárólag azért, hogy bolsevizmus esetén fegyveresen tartsák fenn a rendet és őrizzék meg a polgárság személyi és vagyoni biztonságát. Meg lehet állapítani azt, hogy az ifju lelkesedésben megalakított egyesületnek nem voltak államellenes tendenciái, hanem a bolsevizmus elleni gyűlölet fűtötte a könnyen hevülő fiatal lelkeket.

A bizonyítási eljárás során a hadbiróság tagjai meggyőződést szereztek arról, hogy a vádlottak akkor, amikor az egyesületet megalakították, 16—17 éves ifjak voltak, tehát olyan korban, hogy az abban elkövetett cselekményeket nem lehet komoly mérlegelés tárgyává tenni. Akkoriban a bolsevizmus veszedelme igen közeli volt, a lelkek megrémültek a pusztítások hallatára s így bizony csodálkozni sem lehet azon, hogy rendez szokott gyermek-emberek olyan egyesületbe tömörültek, amely a bolsevizmus elleni küzdelmet tűzte ki céljául. A mai tárgyalásról sibiui tudósítónk a következőkben számol be:

Délelőtt 8 óra 45 perckor nyitotta meg a mai tárgyalást Mihalescu ezredes, a hadbiróság elnöke. Először a timisoarai állambiztonsági hivatal egyik detektívjét hallgatták ki zárt tárgyaláson. Az után az elnök 9 óra 20 perckor újból nyit tárgyalást rendelt el. Először Lengyel Ernőt hallgatták ki. Azután Lengyel Ferenc kihallgatására került a sor. Mindketten azt vallották, hogy tagjai voltak az Ifju Magyarok Egyesületének. De is tették az esküt és kijelentették, hogy az egyesület kizárólag azért alakult meg, hogy bolsevista felfordulás esetén a városban fenn tartsa a rendet. Majd Székely Ferencet hallgatta ki a hadbiróság. Vallomása megegyezik az előtte kihallgatott két diák vallomásával. Coman királyi biztos megjegyezte, hogy mostani vallomása ellenkezik azzal a vallomással, amelyet az aradi Sigurantan tett, s amelyről jegyzőkönyvet vettek fel. Székely Ferenc erre kijelentette, hogy mostani vallomása fedi teljesen a tényeket.

Ezután 15 perc szünet következett, amely után több diákot hallgattak ki, akik lényegtelen vallomást tettek. Ujabb momentum csak Himmelsbacher György vallomása során merült fel. Coman

királyi biztos kérdéseire elmondotta, hogy Virányit ismerte és Virányit hallotta, hogy az egyesület célja Erdély felszabadítása. Ez csak Virányi eszméje volt, a többiek ezzel nem értettek egyet, ő maga sem. Újból kihallgatták Erdődyt, Schillert, Bascht és Hollót, akik a vezetőség tagjai voltak.

Coman királyi biztos: Kik voltak azok, akik a jegyzőkönyvben 8.5. és 1. számmal vannak megjelölve? — Erre nézve nem tudtak felvilágosítást adni.

Elnök 11 óra 30 perckor a tárgyalást felfüggesztette és 7 perc múlva újból megnyitotta. Papp József került sorra, aki elmondotta, hogy Pálffyval együtt Brassóban tette le az esküt. Utána Pálffy hallgatták ki, aki bevallotta, hogy a szervezetnek öt tagot hozott. Az után Brasovba ment, ahová Bocskay nyakkendőket és a magyar koronát feltüntető érmekeket vitt. Itt új egyesületet alakított Turul néven, mer Virányival nem értett egyet azért, mert Virányi Erdély felszabadítását tűzte ki céljául. Ő azonban ezt nem akarta. Végül a királyi biztos Elemér Gyulához és Baschhoz intézett részletkérdéseket. Az elnök ezután a tárgyalás folytatását hétfő reggel 8 órára tűzte ki.

— **Házasság.** Frey Fidél Zádorlak és Eisele Matild Lugos, f. hó 7-én Zádorlakon házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Eljegyzések.** Gábor Sándor eljegyezte Engel Olgát. (Minden külön értesítés helyett.)

Rubenescu Augusztá iskolai igazgatónőt eljegyezte Cojarov Mózes aradi középiskolai tanár. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Cseh kormány — tót miniszterekkel Bucaresti.** Prágai hivatalos körök véleménye szerint a cseh kormány komoly válság előtt áll. A kormány lemondását szombatra várják. Ugy hírik, hogy az új kormányban nagyrészt tót miniszterek foglalnak helyet.

— **Mozgósítva marad a vasúti személyzet.** Az aradi kerületi vasútigazgatóság ma rendeletileg arról értesült, hogy a bucurestii vezérigazgatóság diszpozíciója szerint a CFR. személyzete egyelőre továbbra is mozgósított állományként szerepel. Részleges vagy általános katonai mozgósítás esetén azonban CFR. alkalmazottait semmiféle katonai alakulathoz be nem oszthatnak.

— **Megszűnt a léptene a megyében.** Az Aradi Közlöny már több ízben foglalkozott a megyében elterjedt takonykór és léptene megbetegedésekkel. Beszámoltunk arról is, hogy az állat betegségek oly módon terjedtek el a falusi lakosság körében, hogy a falusi gazdák beteg állataikat maguk kezelték, maguk vágták le és így inficiálták magukat. Dr. Bradean Athanas megyei főorvos kezdettől fogva a legradikálisabb eszközökkel kívánta megakadályozni a betegségek továbbterjedését és most úgy látja, hogy a főorvosnak sikerült is elérnie, hogy a takonykór és léptene megbetegedések a megyében megszüntek. Erről értesítette ma a megyei orvosi hivatalt az a két előjárósági távirat, amelyeket a léptene megbetegedések két főfészkeből, Soborsinból és Sírariól (Világosról) küldtek, s amelyek szerint a két orvosi körzetben tíz nap óta újabb léptene megbetegedés nem történt.

— **Iskolai beiratás.** A Kereskedők Köre által fenntartott egyéves női szaktanfolyamra szeptember 5—10-éig (d. e. 9—12-ig) lehet előjegyezteni.

— **Téves hír a közvetlen román-magyar vasúti forgalom megszakításáról.** Budapest. A Magyar Államvasutak Iroda jelentése szerint egyik esti lap hírül adta, hogy a közvetlen vasúti forgalom Magyarország és Románia között megszakadt volna. A hír tévedésen alapszik, amennyiben az illető lap a július 13. és 17. között Aradon tartott vasúti tárgyalásokról úgy emlékezik meg, mintha ez a legutóbbi napokban történt volna meg.

— **Verekedés egy aradi kávéházban** címmel egyik aradi lapban a nevek elhallgatásával tendenciózus és elferdített közlemény jelent meg. Minden vitatkozás helyett közlöm a szemtanúk következő nyilatkozatát:

Arad 1921. szeptember 2. Nyilatkozat. Alulírottak tanúi voltunk, mikor Stauber Endre ur az Aradi Közlöny munkatársa a Dácia kávéházban arcul ütötte Traub Károly urat, ami verekedéssé fajult. Mircea Vasilie s. k. Str. I. P. Desseanu (Révay-utca) 6. Gutu Mihály s. k. Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 16. Wáli József s. k.

Traub Károly megbízottai mind a mai napig nem kerestek fel, hogy lovagias elégtételt kérjenek. Az ügyet tehát részéről befejezettek kell tekintenem. Még csak annyit, hogy éretlen gyerekek kijelentései a jövőben sem riasztanak vissza attól, hogy meggyőződésem szerint irjam az igazságot. Stauber Endre.

— **Womann Emil fogászati műterme Arad, Hassinger utca 6. található délelőtt délután.**

— **Büntetés elől — a vonat alá.** Az Aradi Közlöny megírta, hogy az aradi államrendőrség detektívjei kísérték a vonaton Dobrescu-Dobrai Pávelt, aki menekülési szándékából leugrott a vonatról úgy, hogy a kerek alá került és szörnyethalt. Az aradi királyi ügyészség ma kapott hivatalos jelentést az ügyről olyanféleképpen, hogy Dobrainak sikerült az ugrás, de később a büntetéstől félve lefeküdt a sínre és nyakát a kerek alá hajtotta. Mikor a vonat megindult, lemetszette a szerencsétlen ember nyakát. Az ügyészség elrendelte Dobrai holttestének felboncolását.

— **Parkünnepély.** Az idei szezonban az utolsó parkünnepélyt vasárnap, f. hó 11-én az Eminescu-(Baross) parkban a hadi árvák javára rendezi a „Soc. ocrot. orfanilor din razboi.” A program igen gazdag és változatos; számtalan sátorban hölgyek a legkínzóbb dolgokat fogják árusítani, u. m. sört, bort, likőroket, sütteket, süteményeket, stb. Lesz konfetti szépségverseny, szerencsehalászat, tombola, érdekes meglepetések. A cél annyira humánus, hogy szinte magától értetődik, hogy mindenki, kinek nemesen érző szíve van, sielni fog részt venni, ezáltal igyekezőn enyhíteni a szerencsétlen árvák szomorú sorsán.

— **Orvosi hír.** Dr. Dohány Sándor gyermekorvos, a csecsemő védő szövetség rendelőorvosa rendelését Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 21. sz. alá helyezte.

— **Döntő bajnoki mérkőzések.** Szeptember 4-én az óvár-téri sporttelepen délután 3 órai kezdettel AVSE—Török-vés, 5 órai kezdettel ATE—Egyetértés.

— **Hirdetéseket** az összes aradi és erdélyi lapok részére eredeti áron felvesz Kelet hírlapiroda.

— **A Fodor-féle nyilvánosjogi elemi fiú- és leányiskolájában** beiratások szeptember 5. 6. és 7-én délelőtt 10—11-ig Strada Popa Gheorghe (Ferdinánd-utca) la.

— **Uj lap Aradon.** Holnap, vasárnap „Vointa Poporulii” címen politikai és társadalmi hetilap indul meg Aradon. A hetilap szerkesztője *Savu Constantin* országgyűlési képviselő. A lap egyik munkatársa *Savu E. Constanta*, Savu képviselő leánya. Érdekes, hogy az Aradon meginduló hetilapnak van az egyetlen női munkatársa Romániában.

— **Ingyen utazás a hazatérő foglyoknak.** Az aradi üzletvezetőséget ma arról értesítették, hogy a fogolytáborokból és a megfigyelőhelyekről hazatérő hadifoglyok, ha el vannak látva a fogolytáborok parancsnoksága által kiállított igazolvánnyal, a CFR. összes vonalain díjmentesen utazhatnak.

— **Az özvegy a férje helyett.** London. Wintingham képviselő meghalt. Kerületében az özvegyét választották meg képviselővé.

— **Az ukránai zsidó árvákért.** Holnap vasárnap délelőtt 11 órakor a zsidó hitközség közgyűlési termében propaganda gyűlés lesz, amelyen résztvesz *Ullmann Sándorné*, a jótékonyaságról ismert oradeamarei uriaszony több oradeamarei hölgygel és urral. A propaganda célja az, hogy az ukránai pogromok alkalmával lemészárolt zsidók árváit nemesszivű emberek magukhoz vegyék és felneveljék. Oradea-marén a humanus akció szép eredménnyel járt, amennyiben száz árvát vettek magukhoz nemcsak zsidó, hanem főként előkelő keresztény családok.

— **Fentartott szobák a bucaresti vásár látogatói részére.** A bucaresti vásár rendező bizottsága ezúton is közli az érdekelt gyárosokkal, iparosokkal és kereskedőkkel, hogy a rendező bizottság fentart részükre szobát, ha erre vonatkozó igényüket előzőleg sürgönyileg bejelentik. A lakásfentartó hivatalnál közlendő sürgöny útján, esetleg posta útján, olyképen, hogy a hivatal a közlést 3 nappal az érdeklődő megérkezése előtt megkap hassa. Közlendő az igénybeveendő szobák száma és lehetőleg az is, hogy melyik vonattal érkeznek. Az értesítés a következő címre küldendő: *Expozitia Targ Oficial de Studiu Bucuresti*.

— **Elegáns fekvő és sport gyermekkosci és székek nagy választékban.** Hegedüs cégnél Aradon.

— **Jelentkezések.** Az egészségügyi főfelügyelőségtől ma rendelet érkezett a városi orvosi hivatalhoz, amely szerint ez év október 1-ig Aradon tartózkodó összes orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek és szülésznők okmányaikkal jelentkezni tartoznak a városi orvosi hivatalban. Okmányukat a gyakorlati jog elismerése végett kell bemutatniok. Fel kell vinniök diplomáik másolatát közjegyzői hitelesítéssel, az állampolgársági bizonyítványt, a katonai viszonyt igazoló iratokat és a diploma kihirdetési díjának nyugtáját az adóhivatalból.

— **Helyreigazítás.** A Zuba hentesmester feleségéről írott közleményünkre vonatkozólag a következő helyreigazítást küldöck be hozzánk: Nem fedti a valóságot, hogy a háztartásbeli alkalmazottak egy szobában, sőt egy ágyban aludtak az üzlet alkalmazottaival. Az sem felel meg a ténynek, hogy Zubáné műtét miatt vitte a leányt a szülésznőhöz. A rendőrorvosi vizsgálat alkalmával a félreeső helyem nem találtak hat hónapos magzatot, tehát a leány azt Zubáné segítségével nem is dobhatta oda. Végül a kir. ügyészség Zubánét azonnal szabadlábra helyezte.

— **Átszervezik a mentőszolgálatot.** A városi tanács legutóbbi ülésén elhatározta, hogy az aradi mentőszolgálatot, amely jelenleg nagyon elavult állapotban van, újjászervezi. Erre vonatkozólag átiratot küldött a városi orvosi hivatalnak, hogy az újjászervezési szabályrendeletet dolgozza ki. A városi egészségügyi bizottság már hozzá is fogott a szabályrendelet átdolgozásához. A tervezet szerint a mentőkocsi számát emelni fogják és a tüzoltókból álló mentőlegénységet pontos elméleti és gyakorlati oktatásban részesíti.

— **Az ujaradi evakuáltak.** Az ujaradi kiutasítottakból álló küldöttség tegnap felkereste az aradi népesedési hivatal főnökét, *Miscutia* Illés ren dőrkapitányt és neki is elpanaszolták bajukat. *Miscutia* kijelentette, hogy nem tehet semmit érdekükbe, hanem azonnal sürgönyileg forduljanak Timisoarara az ottani prefektushoz. Az ujaradiak az ügy sürgősségére való tekintettel személyesen mentek át Timisoarara.

— **A fertőző betegségek.** Augusztus második felében a városi orvosi hivatalnál 74 sarlach beteget jelentettek be. Ebből harmincöt a fiú és harminckilenc a leány. A sarlach betegek közül 69-en kórházi kezelésben részesülnek, öt beteget pedig lakásukon ápolnak. A sarlach betegek közül négy fiú és két leány halt meg. Ezenkívül bejelentettek öt difteritist, egy kanyarót, három vérhast és huszonkét tifusz beteget.

— **Nem lesz oxigén-gyár Aradon.** A városi tanástól men rég egy társaság oxigén-gyár felállítására kért engedélyt. A tanács úgy határozott, hogy engedélyezi az oxigén-gyár felállítását. Ma délelőtt azonban rendelet érkezett az egészségügyi főfelügyelőségtől, amely kimondja, hogy az oxigén gyártása életveszélyes s így oxigén-gyár felállítását csakis a város területén kívül lehet engedélyezni. Így az oxigén-gyár felállítására tárgytalan, mert az érdekeltek azt a város belterületén kérték.

— **Erzberger gyilkosai.** Berlin. *Erzberger* gyilkosai valószínűleg Svájcba menekültek. Megállapították, hogy a gyilkosok Oppenhauuban egy szállóban, ahol *Fritz Riese* düsseldorfi joghallgatónak és *Knut Bergen* jenai bölcsésznek írták be magukat, hamis nevet használtak.

— **Áthelyezés.** A közoktatásügyi miniszterium cluj-i államtitkársága f. é. szeptember hó 1-vel áthelyezte *Babescu V. Lucia* államf. felsőkereskedelmi iskolai tanárnőt az aradi „*Josif Vulcan*” állami középiskolához. Nevezett tanárnővel, aki képesítéseit a hazai és külföldi egyetemeken szerezte, úgy az aradi közoktatásügy, a tanárvilág, valamint Arad uri társadalma kiváló tagot nyert.

— **Az aradi Patronázs-Egyesület választmánya** folyó hó 5. napján d. u. 4 órakor titkári hivatalában *Strada George Popa* (Ferdinánd-utca) 3. sz. a. a patronázs-menhely létesítésére rendezett sorsjáték ügyében értekezletet tart. Felkérjük a választmányi tagokat, hogy az ügy fontosságára való tekintettel, azon okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Az Elnökség.

— **Ki a gazember?** Pesti riport, Interjú Siber urral, Levél a szintiiskoláról, Ki fizet luxusadót, Strand-alakok, Arad a hóhullásban, A hosszú szoknya, Egy az egyhez, Az érdekes ember, A szerencse, Szerelem, Csodabogarak, stb. című szenzációs cikkek közül a

népszerű „Aradi Fáklya” mai legújabb száma.

— **Országos kerékpár- és motorverseny.** Szeptember hó 11-én d. u. 3 órai kezdettel tartja az Aradi Tornaegetlet második országos kerékpárversenyét az aradi várallásban.

Arad is résztvesz a református püspök választáson.

A Királyhágó melléki református egyházkerület, amely kétszáz egyházközségből áll, a jövő hó elején püspököt választ. A püspökválasztáson az aradi egyház is résztvesz, s valószínűleg e hó 15-én adja le szavazatát a püspökjelöltre. A Királyhágó melléki református egyházkerületnek két püspökjelöltje van: *Sulyok István oradeamarei esperes* és *Soltész Kálmán felsőbányai lelkész*. Valószínű, hogy az egyházkerület püspökévé *Sulyok Istvánt* választják meg, aki mellett már a legtöbb kerület nyilatkozott. Azonkívül a Királyhágó melléki református egyházkerület vezetésére a következők a hivatalos jelöltek: *Főgondnok: Domahidy Elemér, lelkészi tanácsbírák: Békely Lajos (Satumare), Csécsi Imre (Arad), és Takács Zsigmond ((Gálospetri). Világi tanácsbírák: dr. Böszörményi Emil (Nagykolcs), Papszász Lajos (Pocsaj), Szabó Zoltán (Aarad.)* Ezek megválasztása valószínű.

LEGUJABB.

Megakadt az osztrák előnyomulás.

BÉCS. A *Neue Freie Presse* írja: Mára volt kifizetve az osztrák csendőrök előnyomulása a stájer határtól. Az előnyomulás azonban nem kezdődhetett meg, mert a magyarok ellenállása itt jóval erősebb, mint északon. *Ornauer* osztrák csendőrigazgató, a ki biztosan számított az előnyomulásra, váratlanul visszautazott Bécsbe.

RÓMA. Az olasz lapok, élükön az *Idea Nazzionaléval* az olasz külügyminiszterium lapjával, Nyugatmagyarországról írják: Azt mondják, hogy a békeszerződés végrehajtása a nagyhatalmak irányításával megy végbe.

Prágában és Belgrádban csalódnak, ha azt hiszik, hogy Nyugatmagyarország cseh vagy jugoszláv kérdés. Meg kell gondolniok azokat a veszélyeket, a melyeknek kiteszik magukat, ha katonailag fellépnek.

A csehek és jugoszlávok vegyék tudomásul, hogy a nagyhatalmak még ideiglenesen sem tűrnék a korridor felállítását. A nagyhatalmak kollektív lépést tesznek Bécsben, Budapesten, Prágában és Belgrádban, hogy nem a kisanant dolga a békeszerződésnek érvényt szerezni, hanem a nagyhatalmaknak.

Felkelés Boszniában.

SERAJEVO. Bosznia fővárosa a felkelők kezén van, akiket horvát tisztek vezetnek. A felkelők ellen küzdött csapatszallító vonat összeütközött egy tehervo-

nattal. A síneket a régi határon felszedték. A harmadik számú jugoszláv ezred, amelyet a felkelők ellen küldtek, átpártolt a bosnyákokhoz. A felkelők száma meghaladja a százezret.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Szeptember 3. Zürichi nyitás: Berlin 660, New-York 589, Milano 200, Prága 705, Budapest 145, Zágráb 320, Bucuresti 675, Varsó 20, Bécs 70, osztrák lebeljegyzett korona 55.

Zürichi zárlat. Berlin 657,5, Hollandia 186, Newyork 587, London 2179, Páris 4550, Milánó 2559, Prága 705, Budapest 146, Zágráb 320, Bucuresti 672 és fél, Varsó 20, Bécs 67,5, osztrák lebeljegyzett korona 55.

Budapesti magánforgalom: Dollár 399, márka 404, sokol 493, leu 476, osztrák korona 3475.

Nem kell a trón.

(Vilmos excsászár szakállt növeszt.)

BERLIN. Egy magas diplomáciai személyiség, aki e hetekben néhány napig Vilmos excsászár vendége volt, a következő érdekes részleteket mondta el a volt német uralkodóról:

— **II. Vilmos** igen öregnek néz ki. Ezt főképen hosszú fehér szakállja okozza, amelyet most ép oly gondosan ápol, mint régi híres „*Es ist erreicht!*” bajuszát. Az excsászár halála igen lesújtotta és jelentős változásokat okozott életmódjában. Környezete a szolgaszemélyzetlen kívül már csak elhunyt felesége udvarhölgyéből, von Keller asszonyból, valamint *Goulard* és *Ilsemann* volt tisztéből áll. Igen nyomasztólag hat rá korlátozott mozgási szabadsága, amely a dorni kastély szűk kertjére terjed ki mindössze. A volt trónörökös gyakori vendég *Dornban*, vonakodik azonban végleg apjához költözödni, pedig erre már több oldalról felszólították. Kifogásul azt hozza fel, hogy fél különböző temperamentumaiktól és kölcsönös szemrehányásaiktól. Vilmos excsászár nem gondol arra, hogy visszatérjen Németországba és igen helytelenül *Károly* exkirály ebéli szándékát is.

— **Ha nem az egész nép hívja** vissza uralkodóját, miként a görögök *Konstantint*, — szokta mondani — úgy óvakodjék elhagyni menedékhelyét.

A császár igen szerényen él és étkezik. A nap túlnyomó részét figyelmes újságolvasással tölti és az érdekesebb cikkeket és híreket széljegyzetekkel látja el.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF

felel.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás.

Miután *Adler János Baross Gábor-utca 3. szám* alatt levő szatócslézetét megvettem. Felhívom az esetleges hitelezőket, hogy követelésüket nálam 3 napon belül annál is inkább jelentsék be, mert ellenkező esetben felszólamlásukat fi-gyelembe nem veszem.

Mézes Pál,

3433

Gróf Leininger-u. 10.

GYOROKON

közvetlenül villamos megálló mellett értékes bertelek lakóházzal kolnával és ehhez tartozó 1200 tőke hegyi szőlő terméssel együtt, továbbá

KOVASZINCÓN

3 1/2 kat. hold bertelek, 1000 hl. befogadó képességű pincével és kolnával olcsón eladó. Bővebbet: Str. Brancovicu 3. (Lázár Vilmos-utca), 11116

a háztulajdonosnál.

JEANETTA MOHR
vizsg. fogtechnikusnő.
Arad, Luther-tér 1.
Rendel 8-12, 2-7-ig.
Minden csütörtökön szegényeknek ingyen fogházás.

FOG **FOG**

MALOMKÖVEK

legjobb minőségű quarcos kőből mindenféle lisztőrisre, darálásra kiválóan alkalmasak. Készen kaphatók:

Rózsa si Horváth

malomkö gyártelepén Arad, Boros Béni tér 14. — Ugyanott márványkő, 11077

siremlékek és keresztek

minden nagyságban készleten.

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Szepülők, májfoltok, bőrtakák, ráncok, redők, minden bőrbaj párnapos használat után megszűnnek. Az arc rozsdás úde hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Joan DEUTSCH János

fűszer és vegyeskereskedését Piata Avram Janku (Szabadság-tér) 5-6. sz. alól

Str. Marasesti (Kossuth-u.) 67.

saját házába helyezte át.

Dusan felszerelt raktár. Pontos kiszor. 3408 gálás. Olcsó árak!

Belvárosi magánház

elfoglalható 4 szoba és fürdőszobás lakással, minden kényelemmel berendezve. — Kisebb és nagyobb fűszertelepek lakással, italméréssel nagyon olcsón eladó. — Kávéház a város legforgalmasabb helyén nagyon olcsón eladó. Bővebbet: FRIEDMANN adásvételt közvetítő irodája Str. Barittu (Rákóczy-utca) 1. szám. 10962

Saját készítményű VASBUTOROK

réz (nagy) ágyak, összecukukható ágyak, csinos kivitelű gyermekágyak, mindenféle mosdók, ruhafogasok, sodronybetétek fa- vagy vasrámával kórház és internátus berendezések jó és erős kivitelben, a legjutányosabb árakon. — Képes árjegyzék kívánatra. 3406

Fleischer Testv. vásbutorgyára

Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-u.) 14.

Nagyobb tétel

1/2 és 1/1 literes szagmentes

üres palackokat

megvételre keres:

„COLOMBO“

fűszer és csemegekereskedése. Piata Avram Janku (Szabadság-tér) 10. 3409 TELEFON 903.

! Restaurant a Maros-parton !

Főlöszleges már a távoli kirándulás, mert a zsigmondházi strandfürdővel szemben Alsómarosparton 10. sz. alatti saját házukban levő ujonnan berendezett

vendéglő kerthelyiségében.

szép fák árnya alatt nemcsak izletes ételket kiváló tisztán kezelt italokat lehet fogyasztani, hanem ami máshol nincs: a gyönyörű kilátást, ozonduz levegőt, elsőrendű cigányzenét élvezhetik igen tisztelt vendégeim. 11114

Zárt helyiség és mustos estély!

Szíves pártfogást kér: A TULAJDONOS

Egy darab fémnyomó pad jókarban levő eladó.

Czím a kiadóban.

Deutsch Anna

ajánlja az őszi idényre leány és fiu gyermekruha divattermét.

Mauritiu RUBINSTEIN Mór

Telefon Interurbán 188. C. F. R. szállítója Telefon Interurbán 188.

Kormányhatóságilag engedélyezett Vámügynökség ARAD és CURTICI Képzett vámtisztviselőim a küldeményeket szakszertűen, pontosan és gyorsan elvámolják. Gyűjtőfogalom Budapest, Bécs, Praga, Brünn, Kassa, Triest, egyébként a Kül- és belsőld minden irányából és irányába. Mindennemű szállítmányozások, tranzitálás — Butorszállítás — Visszkereset — Fuvarelvélfelülvizsgálat. — Beraktározás — Olcsó biztosítás. — Felvilágosítással díjtalanul szolgálók. Képvisele a kontinens minden nagyobb városában!

Az Aradi és Csanádi Egyesült vasutak gurahonci cementgyára

ujra teljesen üzembe helyezettett s ajánlja a szabványos huzási és nyomási szilárdságú portland cementjét

portland cementjét

prompt szállításra egy vaggontételekben, mint kisebb mennyiségekben. 3430

Megrendelések a gurahonci cementgyárhoz :: Gurahont.

Aradmegye vagy esetleg az Acsev. igazgatóságához Arad intézendők.

Hivatkozással alanti értesítésre, nem mulaszthatom el t. vevőimnek és pártfogóimnak szives támogatásukért hálás köszönetemet kifejezni és egyidejűleg kérni, hogy az irántam tanusított jóindulatot utódomra is átruházni sziveskedjenek. Tisztelettel:

3447 özv. Winkler Sandorné.

ÉRTESÍTÉS.

A t. közönség szives tudomására hozom, hogy özv. Winkler Sandorné „Erzsébet“ szikvizgyárát Strada Episcopul (Magyar-utca) 4. megvettem és azt a hygenia összes követelményeinek megfelelően átalakítva vevőim további szives pártfogásába ajánlom. Minden igyekezetem oda irányul, hogy a bizalomra teljes mértékben méltó legyek. Szénsav és egyéb felszerelési tárgyak szikvizgyárak részére állandóan méltányos árak mellett kaphatók.

Tisztelettel: özv. Winkler Sandorné utóda **Rác József „Erzsébet“ szikvizgyára.** Arad, Strada Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 4. szám.

INDUSTRIE ROMANA DE PETROL
I. R. D. P. Minele de Asfalt si Carbuni
DERNA-TATAROS (BIHOR). 3171

Aszfalt, Bitumen, Mastix, Mineral, Goudron, Aszfaltolaj, Aszfalt-lakk, Aszfaltburkolás.

Gyártmányaink a legkiválóbb fizikai tulajdonságokkal bírnak: duktilitás, elasticitás, penetráció és olvadási pontok tekintetében megfelelnek a legmészszebbmő követelményeknek.

CIM: „I. R. D. P.“ MEZŐTELEGD 2. Reclama No. 1036

Női modell fehér és szines Velour kalapokban

nagy választék. Festés és formázást legolcsóbban vállal:

BITTENBINDER KONRAD,

Strada Eminescu (Deák F.-u.) o Fehér Kereszttel szemben. o

Győződjék meg **VARGA és ROSENFELD**

villanszerelők.

olcsó árakról. Bulev. Reg. Maria (Andrássy-tér) 3. 3436

Házilag kezelt magbaváló szilvából készült

Szilvaizre (lekvár)

előjegyzéseket elfogad

Körösvölgyi Pálinkaraktár

Arad, Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 5.

Raktárnak

is alkalmas nagy pince kiadó. 11078

Bővebbet Kelet hírlapiroda.

BELVÁROSBAN ELSŐRENDŰ

nagyforgalmu fűszer és csemegeüzlet büffével együtt más vállalkozás miatt sürgösen eladó.

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Nagylak határában magyar területen 160 kat. hold földbirtok, amelyből 130 hold prima szántóföld, gazdasági épülettel együtt

eladó vagy esetleg elcserélhető

megfelelő értékű román területen levő földbirtokkal. Bővebb felvilágosításokat dr. KELL JÓZSEF ügyvéd Szent László-utca 1. nyújt.

„Matteine“

poloska- és molyirtó vállalat

Arad. Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér.)

Elvállalja teljes bérházak, szállodák intézetek nagyobb magánlakások feregmentesítését. Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. Vidéki meghívásra jövők. 3448

MALTRY

párisi női szabó

Str. 29. Decembrie (Hasszinger-u.) 3a. 3431

Cserép

hornyolt és hódfarku

kittűnő minőségben, minden vasuti állomásra szállítható:

POLLAK SANDOR

gőztéglagyára ARAD Str. Andrei Muresanu (Nádor-utca) 14. 11061

„CSOKOLÁDÉ KIRÁLY“

ARAD, Strada Metlanu (Forray-utca) 2. sz.

Tisztelt vevőit értesíti, hogy a következő külföldi csokoládé különlegességek érkeztek: Nestlé, Gala Péter, Ceiler, Kohler, Zürcher Wilars csemege csokoládék, Touraine amerikai háztartási csokoládé, Korf cacao :: Figyelmes és előzékeny kiszolgálás. 3410

Zsák, zsineg, ponyva, tömlő, előnyös áron beszerezhető: HACKER TESTVÉREKNEL ARADON

Iroda: Strada Muresului (Maros) 1.

Apró hirdetések.

Levelezés.

FIATAL URINÓ idősebb uriember barátot keres, ki őt bőkezűen támogatja. Leveleket „Első lépés” jellegére a kiadóba kérek. 3401

FESS, lakással rendelkező fiatal özvegy idősebb korrekt uriember támogató barátságát keresi. „Szerény” című jellegű leveleket Wallinger hirdetője továbbítja. 11115

JÓ FIU jellegére levél van Wallinger hirdetőjében. 11115

Házasság.

HARMINCÖT ÉVES, vagyos nyugalomra képes tisztviselő nőül venne hozzá illő oly nőt, kinek 30.000 lei hozománya van. Vallás mellékes. Leveleket fényképpel „Arató” közvetítő irodájába Lipova, 390. küldendők. 3397

HÁZASSÁG. Középkorú egyedül álló özvegy urinó szépen berendezett lakással évi 2000 lei apadászsal nőül menne 45—55 év közötti, igzán uriemberhez. „Középkorú” című jellegű leveleket Wallinger hirdetője továbbítja. 11115

Alkalmazás.

ELARUSÍTÓ leány, ki a román nyelvet bírja, felvételnek az Augustus-salonban. 10505

JÓ BIZONYÍTVÁNYOKKAL rendelkező főzőnő gyermekével együtt keres helyben, vagy vidéken állást. Címeket a kiadóba. 3403

KERESEK vasüzlettem részére egy fiatal szorgalmas szakképzett vaskereskedősegédet. Román nyelv tudása megkívánható. Luszbíg Ernő, Pecica-Magyar. (Magyarpécská) Aradmegye. 3405

MAGYARUL ÉS ROMÁNUL beszélő gyermektelen nős fiatal ember, főmőnári állást keres. Juhász Béla Alsóbarakony vasutállomás Csermő. 3423

ROMÁNUL perfektlül beszélő elárusító nő keresetlik azonnali belépésre. Ajánlatokat „Elárusító” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 3407

ALS STÜTZE DER HAUSFRAU wird gesucht intelligenterer kinderliebendes deutsches Mädchen. Szerényi, Neunpapota. 3428

NÉMET-MAGYAR levelező, ki egyszerűen perfect gép- és gyorsírónő is, jó fizetéssel azonnali felvételre a Klosterneuburgi Fournier- és Bulorraktárban Strada Muresului (Maros-utca) 4. 3386

PERFECT főzőnő 15-ére felvétetik Str. Seminarului (Sina-utca) 1a) 11076

VIZSGÁZOTT patkólovó kovács, aki vasúti ipari munkában is jártas, állást keres községben, vagy uradalomban. G. Zsigmond Csermő 191. sz. Aradm. 10506

BOGNÁR mester alkalmazást keres uradalomban, vagy községben. G. Zsigmond Csermő 191. sz. Aradm. 10506

JÓMEGJELENÉSÜ urak, hölgyek magas fizetés és jutalékra biztosító intézethez felvételnek. Cím Wallinger hirdetőjében. 11115

FÉRFI DIVAT szakmában jártas segéd tizenötödikére állást keres, utazói állást is elfogadok. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11115

GYAKORLOTT rőfös kereskedősegéd ki románul is beszél, felvétetik. Ajánlatok Adám Alberthez Pécská intézendők. 11078

HÁZVEZETŐNÖNEK ajánlkozik jobb nő magános urhoz. Vidékre is megy. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11116

JÓBB LEÁNY házidolog főzéshez ért, gyermekszerető, állást keres. Megkeresések „Szorgalmas” jellegre a kiadóba küldendők. 3443

GYORS ÉS GÉPIRÁST tudó kereskedelmi munkaerő azonnal felvétetik Horvát műszaki üzlet Strada Gen. Berthelot (Aizél Péter-utca) 1. 3435

ROMÁNUL TUDÓ fiatal fűszeres segéd teljes ellátás mellett kamnába felvétetik. Jelenkezni Str. Miron Costin (Gróf Leiningen-utca) 7. sz. délután 3 órakor. 3438

JÓ NŐI szabó munkás felvétetik. Wolmuth és Hartman Strada Metianu (Forray-utca) 6. 3441

Vétel és eladás.

ZAB ismét kapható Gárdos és Bornstein-nál Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40. 11077

ELADÓ kovácsszerszám összes anyaggal. Kormon Gyula Str. Spiru Gheorghiu (Akác-utca) 10. 3399

EGY modern könyvszekrény eladó. Bővebbet a kiadóban. 3400

ÜZLETBERENDEZÉS fűszer rövid és rőfös árunak eladó. Szabó István, Simánd. 3421

EGYSZEN UJ világos szőnyeg. Schöberl-ágy, tükrök, eladók. Str. Marasesti (Kossuth-utca) 52. 3420

EGYSZEMÉLYES fehér hálószoba, férfi ruhaszövet, imázsamoly virágállvány eladó. Str. Dimitrie Bolinteanu (Arany János-utca) 1. fűrészgár mögött. 3418

TAMANDI bérgazdaságban kényyszerbérlet folytán eladó 256 darab 1 1/2 éves miskarolt mangolica sertés, 74 darab koca, 18 darab 1 1/2 éves mangolica tenyészkoca. Kera Karácsony. 3417

TÖLGYFA HALÓSZOBA teljesen jókarban, elköltözés miatt sürgősen eladó. Bővebbet: Alsóbarakony, vasutállomás Csermő. Juhász Béla molnár. 3422

BOROS transport hordók eladók, circa 100 darab. Strada Coshuc (Wesselényi-utca) 53. 3424

TAMANDI bérgazdaságban kényyszerbérlet folytán eladó 500 darab tenyész merinói anyabirka, 73 darab tenyész kos. Kera Karácsony. 3416

EGY három HP, fűrészelő motor eladó Strada N. Oncu (Schweidel József-utca) 10. szám. 3415

MOTORFÜRÉSZ felszereléssel eladó. Str. Miron Costin (Gróf Leiningen-utca) 7. szám. 3414

HOSSZU ZONGORA jókarban levő oleson eladó. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 37. 3413

ELADÓ egy 2,5 méter széles, teljesen új, előszobába, vagy könyvtárnak is alkalmas szekrény. Cím: Fehér manicur-szalon. 3411

HARMINCNYOLC DARAB ÖREG KOKA, 108 darab egy éves és 260 darab 7 hónapos mangolica sülő eladó Holländer Testvérek csermői gazdaságában. 3429

DINAMOT keresek, bármilyen gyártmány, 1—2 1/2 lóerőig, egyenáramu használt állapotban is megvételre. Kegyes Jertő Agris (Almásreges). 3331

KÖLCSÖNKÖNYVTÁRI magyar jegyzéket, katalógusokat, magas áron visszaveszek. Krausz Paulin, színház-épület. 3340

EGY JÓKARBAN LEVŐ Minerva bőrvarrógép eladó. Cím a kiadóban. 3381

BUTOR. Ebédlő és hálószobák oleson áruban kaphatók Wiegenfeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

OLAJOK. Destillált és raffinált gépolaj, vulcan olaj, gőz- és motorhengerolaj, autóolaj, autó- és nehézbenzin, továbbé zsír, sárga és fekete kocsikenőcs, tökmag-, napraforgó- és repceolaj, olajpogácsák napi áron kapható az Industria Aradana De Oleuri S. P. A., Aradi Olajipar Rt.-nál Aradon, Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Beni-tér) 22. Telefon 135. sz. 10641

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPÍR, vökonv. kapható Knieszter könyvkereskedésében Dobó-u. 10671

VEHET eladhat cserélhet modern és régi bútorgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Orttay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

REALISKOLAI I., II., III. osztálybeli, valamint elemi iskolai könyvek eladók. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. em. jobb oldal. 520

ELSŐRENDÜ jókarban levő kerékpár oleson eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11116

JÓ ÁLLAPOTBAN levő konyhabutor és fényezett hálószoba eladó. Keresek 5 lóerős motort. Bulev. Carol I. (Erzsébet körút) 20. I. em. ajtó 7. 3402

ELADÓ szalagarnitúra, könyvszekrény, íróasztal, hintaszék, villanylámpák. Str. Costă Negri (Nagy Sándor-utca) 7b) 3442

Ingatlan.

HARMINC HOLDAS birtok a rajta levő lakással mellékpépíletekkel, kerttel, egy tagban eladó. Értekezni Szatmári Norbert Marosillye. 3285

HÁZAT venni vagy eladni akarók forduljanak bizalommal Wallinger-irodához (Földes-patika kapujával szemben), ahol állandóan oleson eladó kisebb-nagyobb bér- és magánházak elfoglalható lakással vannak előjegyzésben. 11116

SZŐLŐBIRTOKOT, kisebbet, lakhatót, Arad környékén vennék. Cím a kiadóban. 3444

ELŐNYÖSEN ELADÓ HÁZAK: Aradon a Str. Greceanu (Perényi-utcában) magas földszintes uri magánház és Újmikolaján Fő-ut 4. alatti az országút mellett felvő felemeletes ház. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3446

ARADI halárban 10 hold föld eladó. Str. Consistorului (Batthyány-utca) 3. 3404

Ellátás.

VIDÉKI DEÁKLEÁNY teljes ellátásra felvétetik. Cím a kiadóban. 3412

KÖZÉPISKOLAI TANULÓKAT uri család ellátásra elvállal. Zongora használat. Cím a kiadóban. 3427

TELJES ELLÁTÁS kapható, esetleg 2 ágyas szobával, deákoknak is. Bulev. Carol I. (Erzsébet-körút) 18. földszint 3. 3440

Üzletek.

ELSŐ osztályú étterem betegség miatt eladó. Cím Kelet hírlapirodában. 11077

KORCSMA helyiség, elköltözés miatt lakással együtt átadó. Gáj. Temető-utca 10. szám. 10505

Oktatás.

NÉMET TANÍTÓNŐT keresek, ki II. polgárista leányom tanítását vállalná. Cím a kiadóban. 3419

ZONGORA-ÓRÁKAT kezdőknek és haladóknak házaknál is jutányos árért ad zongora tanárnő. Címe: Wallinger hirdetőjében. 11116

Különféle.

TIZ HOLD föld bérbe kerestelik. Virág Kálmán építész Bulev. Carol I. és Str. Dimitrie Bolinteanu (Erzsébet-körút) 66 Arany János-utca) sarok. 10950

FIUMÉBA, TRIESTBE utazom szeptember 5-én. Megbízásokat vállalok. Tudakozódhatni. Rozsnyay gyógyszerárban. 3434

Lakás.

DISZKRÉT bejárható butorozott szobát keresek csak délutáni használatra. Ajánlatokat „Délután” jellegével Wallinger hirdetőjébe. 11115

BÉCSI ÉS PESTI

MODELJEIMMEL MEGÉRKEZTEM.

„SZIVES PARTFOGAST KÉR”
POPPER IRÉN
NŐI KALAPSZALON (BULEV.
REG. FERDINAND 10.) 3384

Nagyobbmennyiségű sima
és barkás zsíros

BŐR érkezett.

KIRSCHNER JENŐ

bőrraktára Arad, Piata Plevnei (Árpád-tér) 4. Zsidó templommal szemben.

Kölcsönöket,

a lehető legelőcsőbban azonnal folyósítottak.

Házaknak

eladását és vételét előnyösen közvetítem: 2943

Herzog Sándor

bankbizományi irodája Weltzer J.-u. 15.

Szövcérna és gyapot

minden mennyiségben
:: állandóan kapható ::

Révész & Reisz

11074 szövcérna és kézmű-
áru kereskedésében ::
ARADON, Bulevard Reg. Ferdinand
(Boros Béni-tér) 9. sz.

Őszi elpoujdonságok érkeztek APPONYI Testvérek, Bul. Ferd. (József főherceg-u.) 7.

Házak, szőlők,

földek és termények adásvételét, kölcsönök és házasságok közvetítését elvállalja: **Arató** közvetítő Lipova, 390. 3398

Legújabb őszi női felöltők Costümök és ruhák megérkeztek

Külön mértékosztály!

JULIU PLESZ GYULA

női és gyermekruha áruházába

ARAD, Strada Piroi Nr. 3.
Vörösmarty-u. a Színház épület
hátsó bejáratával szemben. 3230